

Milyen ellenem elkövetett bűncselekményért kaphatok kártérítést?

Kártérítésben kizárólag a **szándékos erőszakos bűncselekmények sértettjei részesülhetnek**. Ezek olyan bűncselekmények, amelyeket az elkövető szándékosan követett el, és amelyek erőszak alkalmazásával az élet és testi épség ellen irányuló közvetlen támadásnak minősülnek (élet és testi épség elleni bűncselekmények, mint például szándékos emberölés, gondatlanságból elkövetett emberölés, testi sértés) vagy szexuális erőszak (szexuális bűncselekmények).

További feltétel, hogy e bűncselekmények a büntető törvénykönyv alapján egy vagy több év szabadságvesztés büntetéssel büntethetők. Másként mondván nem ítélt meg kártérítés a vagyoni (pénzügyi) természetű bűncselekmények után.

Milyen sérülésért kaphatok kártérítést?

Nem jogosult kártérítésre a könnyű sérülések (például zúzódások, horzsolások, hámsérülések) után, vagy olyan egyéb fizikai sérülések esetén, amelyek csupán átmeneti külsérelmi nyomokkal járnak, vagy átmenetileg és kisebb mértékben befolyásolják a sértett egészségi állapotát.

Kártérítés olyan esetekben ítélt meg, ahol a fizikai sérülés legalább *könnyű* sérülésnek minősül (például légyszöveti seb, amelyet össze kell varrni, egyszerű törés, egyszerű ficam és rándulás, egyszerű dobhártya-szakadás, nagyon rövid eszméletvesztéssel járó agryázkódás, egy vagy két fog elvesztése, egy ujjperc elvesztése).

Jár-e kártérítés számomra, ha olyan sértett hozzátartozója vagy eltartottja vagyok, aki a bűncselekmény következtében életét veszítette? Mely hozzátartozók vagy eltartottak kaphatnak kártérítést?

Kártérítésben a **túlélők** is részesülhetnek, akiknek a szeretettük elvesztése lelki szenvedést okozott; vagyis azon személyek, akiket a néhai sértett támogatott, vagy akik jogosultak voltak a néhai sértett támogatására (különösen a kiskorú gyermekek és azon 26 év alatti gyermekek, akik nappali tagozatos oktatásban vesznek részt; a házastárs vagy élettárs, akinek nem biztosított a megélhetése és önhibáján kívüli okból munkanélküli; a szülők, ha a megélhetésük nem biztosított, és a megélhetésükről nem tudnak megfelelően gondoskodni).

Jár-e kártérítés számomra, ha olyan sértett hozzátartozója vagy eltartottja vagyok, aki a bűncselekményt túlélte? Ebben az esetben mely hozzátartozók vagy eltartottak kaphatnak kártérítést?

Nem.

Jár-e kártérítés számomra, ha nem vagyok uniós tagállam állampolgára?

Nem. A kártérítés megítélésének hivatalos feltétele, hogy a kérelmező a Szlovén Köztársaság vagy más uniós tagállam állampolgára legyen.

Ígényelhetek-e kártérítést ettől az országtól, ha itt lakom, vagy itt van a tartózkodási helyem, vagy ennek az országnak az állampolgára vagyok, akkor is, ha a bűncselekmény egy másik EU tagállamban történt? Megtehetem-e ezt ahelyett, hogy abban az országban igényelnék kártérítést, ahol a bűncselekményt elkövették? Ha igen, milyen feltételekkel?

Nem. A kártérítési jogosultság feltétele, hogy a bűncselekményt a Szlovén Köztársaság területén, vagy pedig szlovén hajó vagy szlovén légi jármű fedélzetén követték el, függetlenül attól, hogy az a bűncselekmény elkövetésekor hol tartózkodott.

Ahhoz, hogy kártérítésben részesüljek, először be kellett volna jelentenem a bűncselekményt a rendőrségnek?

Igen, a cselekményt az illetékes hatóság (rendőrség, ügyészség) nyilvántartásba kellett hogy vegye, illetve a cselekményt az illetékes hatóságnak be kellett hogy jelentsék, továbbá azt **bűncselekményként** kell kezeljék (nem pedig vétségként például), és fenn kell állnia a megalapozott gyanúnak, hogy bűncselekményt követtek el (büntető feljelentést nyújtottak be a vádhatósághoz).

Meg kell-e várom a kártérítési igényem előterjesztésével az ügyben folytatott nyomozás vagy büntetőeljárás befejeződését?

Nem, fenn kell azonban állnia a **megalapozott** gyanúnak, hogy bűncselekményt követtek el, vagyis főszabályként legalább egy büntető feljelentést be kell nyújtani, amelyet a rendőrség a nyomozás befejeződését követően továbbít az ügyészségnek.

Először az elkövetőtől kell-e kártérítést követelnem – amennyiben ismert a személye?

Az ilyen ügyekben nyújtandó kártérítés alapjául főszabályként az a **jogerős és végrehajtható ítélet** szolgál, amelyben a sértettnek megítélték a kártérítést, és amelyet akár már a büntetőeljárás során (polgári jogi igény tárgyában a büntetőeljárás során hozott határozat) vagy polgári eljárás keretében (a kereset tárgyában hozott határozat) meghozhattak. További feltétel, hogy az ítélet alapján folytatott **végrehajtás** (az összeg behajtása) **nem járt sikerrel, vagy pedig egyáltalán nem lehetséges** (az elkövetőnek nincsen vagyona, vagy az nem fellelhető).

Vannak azonban kivételek, amikor nem kell először az elkövetőtől kártérítést követelni:

– amikor a bűncselekmény sértettje különösen védett csoportba tartozik – **gyermek, családon belüli erőszak sértettjei, fogyatékossgal élő személyek, más uniós tagállam állampolgárai** (határokon átnyúló ügyekben);

– amikor az **elkövető** továbbra is **ismeretlen** (a bűncselekmény nyilvántartásba vételét vagy bejelentését követő három hónap elteltével is, és őt a bizottság határozatát megelőzően nem sikerül azonosítani), vagy az elkövető **nem vonható büntetőeljárás alá** (például az elkövető meghalt, vagy 14 év alatti és büntetőjogilag nem vonható felelősségre).

Abban az esetben is jogosult vagyok-e kártérítésre, ha az elkövető ismeretlen, vagy nem ítélték el? Ha igen, milyen bizonyítékokkal kell alátámasztanom a követelésemet?

A sértett akkor is igényelhet kártérítést, ha az elkövető személye nem válik ismertté (a bűncselekmény felfedezését vagy bejelentését követő három hónap elteltével sem, és a bizottság határozatát megelőzően sem sikerül őt azonosítani).

A kártérítés főszabályként az elkövető elítéléséhez kapcsolódik, amennyiben a kártérítést végrehajtható okirat alapján követelik – (büntetőeljárás vagy polgári eljárás során hozott) ítélet, amelyben a sértettnek kártérítést ítélt meg, azt azonban a sértett az elkövetőtől nem tudja behajtani (a végrehajtás sikertelen vagy nem lehetséges).

Az olyan esetekben, ahol a sértett különleges jogállással rendelkezik (gyermek, fogyatékossgal élő személy, családon belüli erőszak sértettje, határokon átnyúló ügy sértettje – más uniós tagállam állampolgára) a kártérítés igénylésének nem feltétele, hogy az elkövetőt elítéljék.

Van-e határideje a kártérítési igényem előterjesztésének?

Igen, a kártérítési igény előterjesztésére két határidő vonatkozik.

Az olyan esetekben, ahol az **elkövető ismeretlen** vagy **a sértett speciális csoportba tartozik** (gyermek, családon belüli erőszak sértettje, fogyatékossgal élő személy, más uniós tagállam állampolgára) a kártérítési igényt **a bűncselekmény elkövetésétől számított 6 hónapon belül** kell előterjeszteni.

Más esetekben, ahol kártérítést először az elkövetőtől kell követelni, az igény előterjesztésére nyitva álló határidő **a határozat kézhezvételétől vagy a sikertelen végrehajtásról szóló értesítés kézhezvételétől számított 3 hónap**; amennyiben végrehajtást nem kezdeményeztek, a határidő az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított három hónap, hogy a **végrehajtás nem lehetséges**.

Milyen veszteségekre és költségekre terjed ki a kártérítés?

Kiterjed-e a kártérítés például az alábbiakra:

a) a bűncselekmény áldozata esetében:

– Anyagi (nem pszichés) kár:

a sérülésre visszavezethető orvosi költségek (orvosi ellátás – ambuláns és kórházi kezelés, rehabilitáció) – **IGEN**, de csak abban az esetben, ha az adott személy nem jogosult megfelelő ellátásra a nyugdíjbiztosítás és fogyatékossgai biztosítás alapján; a Szlovén Köztársaság jogszabályaiban meghatározott kötelező egészségbiztosítás által fedezett egészségügyi szolgáltatások költségeinek mértékéig, amely összeg nem haladhatja meg a 20 000 EUR-t.

a sérülésre visszavezethető egyéb szükségletek vagy költségek (például ápolás és gondozás, eseti vagy állandó kezelés, elhúzóó fizioterápia, a lakókörnyezet átalakítása, speciális segítségnyújtás, stb.) – **NEM**

maradandó sérülés (például rokkantság és más maradandó fogyatékossg)

a kezelés alatt és azt követően bekövetkezett bevételkiesés (ideértve az elmaradt jövedelmeket, a keresőképeség elvesztését vagy a megélhetési források csökkenését, stb.) – **NEM**

a foglalkoztatási esélyek elvesztése – **NEM**

a kárt előidéző eseménnyel kapcsolatos jogi eljárások költségei, (például ügyvédi vagy bírósági költségek) – **NEM**

eltulajdonított vagy megrongált személyes tulajdonra tekintettel járó kártérítés – **NEM**

egyéb

– Pszichés (nem vagyoni) kár:

a sértett fájdalma és szenvedése – **IGEN**, **testi és lelki fájdalom elszennvedése miatt** (életminőség-romlás, maradandó fogyatékossg, korlátozott mozgásszabadság, méltóság és egyéb személyiségi jogok megsértése); a félelemérzet nem alapoz meg kártérítési jogosultságot.

b) a jogosultak vagy az áldozat hozzátartozói esetében:

– Anyagi (nem pszichés) kár:

temetési költségek – **NEM**, ez ugyanis már szociális jog, és más jogszabály alapján érvényesíthető;

orvosi költségek (például családtag terápiaja, ambuláns és kórházi kezelés, rehabilitáció) – **IGEN (csak áldozatok részére)**, a Szlovén Köztársaság jogszabályaiban meghatározott kötelező egészségbiztosítás által fedezett egészségügyi szolgáltatások költségeinek megfelelő mértékben, és kizárólag akkor, ha az adott személy nem rendelkezik kötelező vagy önkéntes egészségbiztosítással.

megélhetési forrás elvesztése – **IGEN**, az elhunyt személy gyermekei számára, akiknek bár teljesítik a túlélői hozzátartozói nyugdíjra való jogosultsági feltételeket (15 éves korukig, vagy 26 éves korukig, ha nappali tagozatos oktatásban vesznek részt) a nyugdíjat (az elhunyt személy oldalán felmerült okból) nem ítélték meg;

a foglalkoztatási esélyek elvesztése – **NEM**

– Pszichés kár:

a hozzátartozók vagy jogosultak fájdalma és szenvedése / az áldozat halála esetén a túlélőknek járó kompenzáció – **IGEN**, a túlélőket kompenzálja a szerettük elvesztése miatti lelki szenvedésért;

a) a bűncselekmény áldozata esetében:

– Anyagi (nem pszichés) kár:

a sérülésre visszavezethető orvosi költségek (orvosi ellátás – ambuláns és kórházi kezelés, rehabilitáció)

a sérülésre visszavezethető egyéb szükségletek vagy költségek (például ápolás és gondozás, eseti vagy állandó kezelés, elhúzóó fizioterápia, a lakókörnyezet átalakítása, speciális segítségnyújtás, stb.)

maradandó sérülés (például rokkantság és más maradandó fogyatékossg)

a kezelés alatt és azt követően bekövetkezett bevételkiesés (ideértve az elmaradt jövedelmeket, a keresőképeség elvesztését vagy a megélhetési források csökkenését, stb.)

a foglalkoztatási esélyek elvesztése

a kárt előidéző eseménnyel kapcsolatos jogi eljárások költségei, (például ügyvédi vagy bírósági költségek)

eltulajdonított vagy megrongált személyes tulajdonra tekintettel járó kártérítés

egyéb

– Pszichés (nem vagyoni) kár:

az áldozat fájdalma és szenvedése

b) a jogosultak vagy az áldozat hozzátartozói esetében:

– Anyagi (nem pszichés) kár:

temetési költségek

orvosi ellátás költségei (például családtag terápiaja, ambuláns és kórházi kezelés, rehabilitáció)

megélhetési forrás vagy foglalkoztatási esélyek elvesztése

– Pszichés kár:

a hozzátartozók vagy jogosultak fájdalma és szenvedése / az áldozat halála esetén a túlélőknek járó kompenzáció

A kompenzációt egy összegben, vagy havi részletekben folyósítják?

A kompenzációt főszabályként egy összegben folyósítják, kivéve, ha bizonyos időtartamok tekintetében meg kell határozni a kompenzáció kifizetésének jövőbeni feltételeit (például a gyermek nappali tagozatos tanulmányai céljából).

A bűncselekménnyel összefüggésben tanúsított magatartásom, a saját bűnügyi előletem, vagy együttműködésem hiánya a kártérítési eljárás során hogyan befolyásolhatja a kártérítési esélyeimet és/vagy a részemre fizetett összeget?

A kártérítés összegének megállapítása során figyelemmel vannak a **kérelmező magatartására**, amelyet a bűncselekmény elkövetése során és azt követően tanúsított, valamint arra, hogy **hozzájárult-e** a kár bekövetkezéséhez és annak mértékéhez, amelyre tekintettel a kártérítés összege megfelelően csökkenthető, illetve a kérelem elutasításra kerülhet.

A kérelmező bűnügyi előéletét nem ellenőrzik, ugyanakkor a kártérítési eljárás során az együttműködés megtagadása azzal járhat, hogy egyes, a kártérítési jogosultság megállapítása szempontjából jelentőséggel bíró körülményeket nem sikerül tisztázni, és ennek eredményeképpen esetleg nem teljesülnek a kártérítési jogosultság feltételei. Amennyiben a kérelmező nem válaszol a hatóságnak a kártérítési kérelem kiegészítésére irányuló felhívására, a hiányos kérelem elutasításra kerülhet.

Az anyagi helyzetem hogyan befolyásolhatja a kártérítési esélyeimet és/vagy a kártérítés összegét?

A sértett anyagi helyzetét nem ellenőrzik, és ezért az sem a kártérítési jogosultság elismerését, sem a kártérítés összegét nem befolyásolja.

Van-e más olyan feltétel, amely befolyásolhatja a kártérítési esélyeimet és/vagy a kártérítés összegét?

Igen, a kártérítés összegét csökkentik a kérelmezőnek folyósított olyan egyéb kompenzáció, térítés vagy más kifizetés összegével, amelyet azonos sérelem után bármely más jogcímen kapott.

Hogyan történik a kártérítési összeg kiszámítása?

A testi és lelki fájdalom esetében figyelembe veszik az egyes elszenvedett kártípusok után fizethető, törvényben meghatározott legmagasabb kártérítési összegeket, és a kártérítés összegét e korlátokra tekintettel, valamint a sérülés súlyosságára és az elszenvedett kár típusára figyelemmel állapítják meg. A **testi fájdalom** vonatkozásában a sérülések kategóriáit különös szabályok állapítják meg, és a jogszabályok e kategóriák tekintetében meghatározzák a legalacsonyabb és legmagasabb összegeket – könnyű sérülés esetén 50–500 EUR, közepesen súlyos sérülés esetén 100–1 000 EUR, súlyos sérülés esetén 250–2 500 EUR, nagyon súlyos sérülés esetén 500–5 000 EUR, rendkívül súlyos sérülés esetén pedig 1 000–10 000 EUR.

Más típusú károk esetében a jog egyéb szabályozás alkalmazását írja elő. A kezelési költségek megtérítése során a kötelező egészségbiztosítás alapján járó azon egészségügyi szolgáltatások költségeinek összegét veszik figyelembe, amelyre a biztosított személy a Szlovén Köztársaság jogszabályai alapján az adott körülményekre figyelemmel jogosult lenne. A megélhetési forrás elvesztése miatt a pénzeszközök kompenzációjára szolgáló kártérítést a Szlovén Köztársaság nyugdíjbiztosításra és fogyatékosági biztosításra vonatkozó jogszabályaiban a túlélő hozzátartozói nyugdíj tekintetében meghatározott mértékben folyósítják az elhunyt áldozat túlélő hozzátartozóinak.

Van-e a kifizethető kártérítésnek minimális/maximális összege?

Igen, testi fájdalom után legkevesebb 50 EUR és legfeljebb 10 000 EUR, lelki fájdalom után pedig legfeljebb 10 000 EUR fizethető ki.

Az elhunyt személy hozzátartozóinak legfeljebb 10 000 EUR összegű kártérítés ítélhető meg a szerettük elvesztése miatti lelki fájdalomért.

Meg kell-e jelölnöm az összeget a kérelmezésére szolgáló igénylőlapon? Ha igen, kapok-e valamilyen útmutatást az összeg kiszámítására vagy egyéb szempontokra vonatkozóan?

Nem. A kérelmezésre szolgáló igénylőlapon megjelölheti a kártérítési összeget, ez azonban a jogszabályok alapján nem kötelező.

Az engem ért veszteségért bármely más forrásból (például a munkáltatói vagy magánbiztosítás) kapott kompenzáció összegét le fogják-e vonni a hatóság /szerv által fizetett kártérítésből?

Igen. A jogszabályok alapján az egyes kártípusok tekintetében meghatározott kártérítési összegeket **csökkentik** a kérelmezőnek folyósított olyan egyéb kompenzáció, térítés vagy **más kifizetés** összegével, amelyet azonos sérelem után **bármely más jogcímen** kapott.

Kaphatok-e előleget a kártérítési összegre? Ha igen, milyen feltételekkel?

Nem.

Az érdemi határozat meghozatalát követően kaphatok-e kiegészítő vagy további kártérítést (például a körülményeimben beállt változás vagy az egészségi állapotom rosszabbodása miatt)?

A jogszabályok nem tartalmazzak ilyen, a körülményekben beállt változásra vonatkozó rendelkezést.

Milyen igazoló dokumentumokat kell csatolni a kérelmemhez?

A jogszabályok alapján az alábbi igazoló dokumentumokat kell csatolni a kérelemhez:

ügynyvédi meghatalmazás

a rendőrségi jelentés (vagy más, a büntetőeljárást megelőző eljárás vagy a büntetőeljárás során eljáró szervtől származó dokumentumok) másolata releváns orvosi jelentések és igazolások

a kérelmező nyilatkozata arról, hogy milyen más forrásokból igényelt kártérítést.

Amennyiben a kérelmező azt követően nyújt be kártérítés iránti kérelmet, hogy a kártérítési igényét az elkövetővel szemben nem tudta érvényesíteni, az alábbiakat szintén csatolni kell:

az ítélet másolatát (amelyben a kártérítést megítélték)

a végrehajtható okirat másolatát, valamint annak igazolását, hogy a végrehajtás nem járt sikerrel vagy az nem lehetséges.

A hatóság további bizonyítékot kérhet a kártérítési jogosultság feltételeinek megállapítása érdekében.

Kapcsolódnak-e adminisztratív vagy egyéb díjak a kérelem benyújtásához és feldolgozásához?

Nem. A jelen törvény alapján a kártérítési eljárásban nem számítanak fel díjat a kérelmek, keresetek és határozatok után.

Melyik hatóság bírálja el a kártérítés iránti kérelmeket (belföldi ügyek esetén)?

A bűncselekmények sértettjeinek nyújtott kárenyhítéssel foglalkozó bizottság (Komisija Vlade Republike Slovenije za odločanje o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj; a továbbiakban: bizottság).

Hová kell küldennem a kérelmet (belföldi ügyek esetén)?

Az Igazságügyi Minisztérium részére (Ministrstvo za pravosodje), Župančičeva 3, 1000 Ljubljana.

Jelen kell-e lennem az eljárás során és/vagy a határozathozatalkor?

Nem.

(Hozzávetőlegesen) mennyi ideig tart, amíg a hatóságtól megkapom a kártérítési kérelmem tárgyában hozott határozatot?

A határozatot a hiánytalan kérelem beérkezésétől számított, jogszabályban meghatározott 3 hónapos határidőn belül kell meghozni. A tényleges eljárás főszabály szerint kevesebb mint fél évig tart az ügy egyedi körülményeitől függően.

Ha nem vagyok megelégedve a hatóság határozatával, hogyan tudok fellépni ellene?

A bizottság határozata a Szlovén Köztársaság közigazgatási bíróságához benyújtott keresettel, közigazgatási eljárás során támadható meg.

Hol találom a kártérítési igény benyújtásához szükséges formanyomtatványokat és egyéb információkat?

Az Igazságügyi Minisztérium honlapján:

http://www.mp.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_kaznovalno_pravo_in_clovekove_pravice/sektor_za_popravo_krivic_in_podporo_zrtvam_kaznivih_dejanj/odskodnine_zrtvam_kaznivih_dejanj/

A honlap angol nyelvű változata:

http://www.mp.gov.si/en/areas_of_work/legislation_on_the_justice_system/sektor_za_popravo_krivic_in_podporo_zrtvam_kaznivih_dejanj/crime_victims_compensation_national_cross_boarder_situations/

Tájékoztatás írásban és telefonon is kérhető:

Ministrstvo za pravosodje
Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice
Sektor za popravo krivic in podpora žrtvam kaznivih dejanj
Župančičeva 3, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 369 5442
E-mail: gp.mp@gov.si

A jogszabályok alapján a rendőrség köteles alapvető tájékoztatást nyújtani arról, hogy az egyes személyek miként tudják érvényesíteni a jogaikat. Az áldozatokkal foglalkozó állami szervek jellemzően szintén tisztában vannak az ilyen jogokkal és megadják a fenti tájékoztatást (szociális ellátó központok, áldozatsegítő nem kormányzati szervezetek).

Van-e e célra létrehozott segélyvonal vagy weboldal, amit használhatok?

Lásd fent.

Kaphatok-e jogi (ügyvédi) segítséget a kérelmem elkészítéséhez?

Ezekben az ügyekben nincsen lehetőség ingyenes jogi segítségre.

Ugyanakkor az általános közigazgatási eljárásra vonatkozó szabályozás szerint a hivatalos minőségben eljáró személynek tiszteletben kell tartania a kérelmező jogainak védelmére vonatkozó elvet, amely alapján a hivatalos személynek a kérelmező számára lehetővé kell tennie a jogai gyakorlását, köteles őt erre figyelmeztetni, valamint felhívni a kérelem hiányosságainak pótlására és az indokai előadására, mindeközben arról is gondoskodnia kell, hogy a kérelmező figyelmetlensége vagy tudatlansága ne járjon a jogai sérelmével.

Van-e olyan, sértetteket segítő szervezet, amely segítségemre lehet a kártérítés igénylésében?

Igen, egyes nem kormányzati szervek segítenek érvényesíteni a sértettek jogait (például az erőszakmentes kommunikációért társaság (Društvo za nenasilno komunikacijo)).

Utolsó frissítés: 12/03/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.